

УДК 339.1/658.7

Коваленко О. В.

okovalenko@e-u.edu.ua, ORCID ID: 0009-0004-6707-2874

аспірант, Приватний вищий навчальний заклад

«Європейський університет», м. Київ

УЗГОДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ І ПРОЦЕДУР МІЖОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КООРДИНАЦІЇ У ЛАНЦЮГУ ПОСТАЧАННЯ

Анотація. Ця стаття присвячена вивченню та аналізу процесу узгодження стандартів та процедур у міжорганізаційній координації в ланцюгу постачання. Основна увага зосереджена на визначенні спільних цілей та очікувань усіх учасників ланцюга постачання. Акцентується увага на актуальних аспектах управління якістю та єдністю в процесах постачання харчової продукції, а також на узгодженні процесів внутрішньо в кожній організації та між усіма учасниками. Важливо зазначити, що через взаємодію різних ланок ланцюгу постачання необхідно забезпечити не лише відповідність стандартам, а й ефективну взаємодію між організаціями. У статті детально розглядаються інструменти та стратегії для досягнення єдності та вдосконалення якості продукції в умовах розширених ланцюгів постачання. Дослідження базується на літературному аналізі, вивченні існуючих практик та застосуванні сучасних методологій управління ланцюгами постачання. Отримані результати можуть бути використані для вдосконалення стратегій міжорганізаційної координації та забезпечення високої якості продукції у виробничих ланцюгах. Ця стаття є важливим внеском у розуміння процесів управління ланцюгами постачання в контексті сучасної економіки. Вона відкриває великий потенціал для підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємств через оптимізацію процесів узгодження стандартів і процедур. Автори акцентують увагу на потребі забезпечення співпраці та взаємодії між усіма ланками ланцюга постачання, що може забезпечити не лише відповідність стандартам, але й сприяти більш ефективній роботі організацій. Ця стаття не лише визначає проблеми та виклики управління ланцюгами постачання, але й пропонує конкретні рішення та рекомендації щодо їх вирішення. Вона є корисним ресурсом для менеджерів, дослідників та практиків у галузі логістики, управління ланцюгами постачання та харчової промисловості, допомагаючи їм удосконалити стратегії та практики управління, щоб досягти кращих результатів в умовах сучасного бізнесу. Ця стаття є важливим джерелом інформації для всіх зацікавлених у покращенні управління ланцюгами постачання та забезпеченні якості продукції в харчовій промисловості.

Ключові слова: міжорганізаційна координація, ланцюг постачання, стандарти, якість, процеси, взаємодія, стратегії.

Kovalenko Oleksandr

okovalenko@e-u.edu.ua, ORCID ID: 0009-0004-6707-2874

Postgraduate student, Private Higher Education Establishment

"European University", Kyiv

HARMONIZATION OF STANDARDS AND PROCEDURES FOR INTER-ORGANIZATIONAL COORDINATION IN THE SUPPLY CHAIN

Abstract. This article is dedicated to studying and analyzing the process of harmonizing standards and procedures in inter-organizational coordination within the supply chain. The main focus is on defining common goals and expectations of all participants in the supply chain. Emphasis is

placed on the current aspects of quality management and unity in the processes of supplying food products, as well as on harmonizing processes within each organization and among all participants. It is important to note that through the interaction of various links in the supply chain, it is necessary to ensure not only compliance with standards but also effective interaction between organizations. The article thoroughly examines tools and strategies for achieving unity and improving the quality of production in the context of extended supply chains. The research is based on a literary analysis, studying existing practices, and applying modern methodologies in supply chain management. The obtained results can be used to improve strategies of inter-organizational coordination and ensure high product quality in production chains. This article is a significant contribution to understanding supply chain management processes in the context of the modern economy. It reveals great potential for increasing the efficiency and competitiveness of enterprises through the optimization of standard and procedural harmonization processes. The authors emphasize the need for cooperation and interaction among all links in the supply chain, which can ensure not only compliance with standards but also contribute to more effective organizational performance. Furthermore, this article not only identifies the challenges of supply chain management but also offers concrete solutions and recommendations for addressing them. It serves as a valuable resource for managers, researchers, and practitioners in the fields of logistics, supply chain management, and the food industry, helping them improve management strategies and practices to achieve better results in today's business environment. This article is an important source of information for all those interested in improving supply chain management and ensuring product quality in the food industry.

Key words: inter-organizational coordination, supply chain, standards, quality, processes, interaction, strategies.

JEL Classification: M11, M21

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2024-40-09>

Постановка проблеми. Ланцюг постачання харчової продукції – це складна система, що включає в себе численних учасників, починаючи від виробників сировини та закінчуючи роздрібними торговцями. Однак управління якістю та єдністю в цьому ланцюгу стикається з численними викликами, зокрема у сфері узгодження стандартів та процедур між організаціями. Різноманіття стандартів якості та безпеки від різних організацій може призводити до невідповідностей та ускладнювати процеси узгодження. Відсутність стандартизованих процедур між учасниками ланцюга може спричинити збої та невпевненість у виробничих та постачальницьких процесах.

Саме розвиток загальних нормативів, які об'єднують вимоги різних стандартів, сприятиме гармонізації та стандартизації усього ланцюга постачання. Врахування думки та вимог споживачів, співпраця із виробниками та обговорення з представниками організацій допоможуть у встановленні спільних стандартів.

Створення єдиної нормативної бази, яка об'єднує різні стандарти, може викликати деякі проблеми і виклики. Різні організації

можуть мати різні вимоги щодо якості, безпеки та інших параметрів. Узгодження цих вимог може бути трудомістким завданням, особливо якщо вони визначені в різний спосіб.

Ще одним вагомим викликом стає недостатня участь всіх зацікавлених сторін, таких як виробники, споживачі, громадські організації, що може призвести до неповноцінної розробки та прийняття стандартів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукове дослідження в галузі ланцюгів постачання в Україні ведеться великою кількістю видатних науковців, які активно приділяють увагу аспектам міжорганізаційної координації в цих системах. Серед них виділяються такі дослідники, як Н.В. Ізюмцева, Т.П. Ткаченко, С.М. Лихолат, О.В. Попело, В.В. Даниленко. Вони всі відомі своєю роботою в області ланцюгів постачання та вченнями в сфері організаційного управління.

Ізюмцева Н.В. зосереджує свої дослідження на аналізі стратегій управління ланцюгом постачання та визначенні ключових аспектів міжорганізаційної взаємодії. Ткаченко Т.П. спеціалізується на дослідженні ролі технологій у підтримці координації в ланцюгах постачання та розробці ефективних

систем взаємодії між організаціями. С.М. Лихолат фокусується на вивченні впливу змін в умовах ланцюгів постачання на ефективність міжорганізаційної координації.

О.В. Попело та Даниленко В.В. розглядають аспекти стандартизації та узгодження процедур між учасниками ланцюга постачання. Вони вказують на важливість визначення єдиної системи стандартів та процедур для забезпечення гармонійної роботи всіх ланок ланцюга. Однак, як ви вірно зауважили, цьому аспекту може бути приділено менше уваги порівняно з іншими аспектами міжорганізаційної координації.

Зокрема, додаткові дослідження та публікації можуть пролити світло на конкретні стратегії та механізми узгодження стандартів і процедур у ланцюгах постачання, а також наслідки відсутності або недостатньої узгодженості в цій сфері.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Virішення проблем різноманіття стандартів та процедур у ланцюгу постачання харчової продукції вимагає комплексного підходу, активного взаємодії всіх учасників та систематичної адаптації до змін. Активне співробітництво стає основною запорукою ефективного узгодження і впровадження єдиної нормативної бази. Успішне вирішення цих проблем стає можливим завдяки постійному обміну інформацією, відкритості до нових ідей та здатності реагувати на виклики непередбачуваного майбутнього.

Постановка завдання. Ця стаття спрямована на ретельний аналіз українських досліджень у галузі узгодження стандартів та процедур міжорганізаційної координації в ланцюгах постачання харчової продукції. Аналіз ключових аспектів ланцюга постачання харчової продукції та визначення важливості узгодження стандартів і процедур між учасниками системи. Розгляд ролі стандартів і процедур міжорганізаційної координації у забезпеченні ефективності та стійкості ланцюгів постачання харчової продукції. Виокремлення основних проблем, які виникають в процесі узгодження стандартів та процедур у ланцюгах постачання харчової продукції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ланцюг постачання харчової продукції в Україні є складною системою, де всі учасники повинні взаємодіяти для забезпечення доступності та якості продуктів для споживачів. Однак впровадження ефектив-

ного узгодження стандартів та процедур між організаціями стає викликом, впливаючи на ефективність та стійкість ланцюга. В цьому контексті дослідження спрямоване на аналіз ролі та викликів узгодження стандартів та процедур в міжорганізаційній координації ланцюга постачання харчової продукції в Україні. Узгодження стандартів та процедур в ланцюгах постачання грає вирішальну роль у стабільності та ефективності системи. Стандартизовані підходи дозволяють учасникам ланцюга постачання оперативно взаємодіяти, забезпечуючи виробничу та логістичну сумісність. Це також сприяє покращенню якості та безпеки продуктів, зменшуючи ризики невідповідностей та конфліктів між організаціями.

Одним з головних завдань постає оптимізація взаємодії між організаціями. Саме логістична сумісність є запорукою стандартизації процедур логістики та дозволяє покращувати координацію між організаціями ланцюга постачання, що впливає на швидкість та ефективність міжорганізаційної координації [1, с. 64–71]. Стандартизація логістичних процедур включає в себе узгодження та впровадження спільних норм та методів для різних етапів постачального ланцюга. Саме це включає в себе єдність інформаційних систем.

Єдність інформаційних систем є важливою складовою логістичної сумісності в ланцюгах постачання. Стандартизовані технології та інформаційні платформи створюють основу для ефективної взаємодії між усіма учасниками цього складного процесу, сприяючи швидкому обміну даними та покращенню координації [2, с. 183–190]. Учасники ланцюга постачання використовують спільні формати для обміну інформацією, такі як EDI (Electronic Data Interchange) або XML. Це дозволяє відсутності несумісності між різними інформаційними системами і забезпечує легкість інтеграції між різними етапами ланцюга постачання.

- EDI (Electronic Data Interchange): Це стандартний протокол для автоматизованого обміну структурованими даними між комп'ютерними системами. Застосування EDI дозволяє стандартизувати документи, такі як замовлення, накладні, та фактури, сприяючи ефективнішому обміну інформацією в ланцюгу постачання.

- XML (eXtensible Markup Language): XML є універсальною мовою для представлення та обміну структурованими даними між різними

системами. Використання XML дозволяє учасникам ланцюга постачання легко інтегрувати свої інформаційні системи та передавати дані у стандартизованому форматі.

Уніфіковані інтерфейси програмного забезпечення:

Застосування стандартизованих інтерфейсів спрощує процес інтеграції між різними інформаційними системами у ланцюгу постачання. Це зменшує витрати на розробку та підтримку систем і дозволяє ефективно обмінюватися даними.

- Уніфіковані API (Application Programming Interface): Використання стандартизованих API дозволяє системам спілкуватися та обмінюватися даними через єдиний інтерфейс. Це забезпечує зручну інтеграцію між різними програмами та додатками у ланцюгу постачання.

- Web-сервіси: Використання протоколів, таких як REST або SOAP, для створення веб-сервісів сприяє єднанню інформаційних систем у ланцюгу постачання. Це дозволяє забезпечити легкий доступ до даних та функцій через мережу.

Загальна єдність форматів даних у ланцюгах постачання робить обмін інформацією більш ефективним, зменшує ймовірність помилок та сприяє швидкій інтеграції між різними учасниками ланцюга постачання [3, с. 95–115].

На прикладі ланцюгів постачання великих торговельних мереж в Україні таких як АТБ-маркет та Сільпо можна зробити висновки, що малі підприємства в Україні також можуть використовувати стандартизовані формати обміну даними, особливо якщо вони взаємодіють у ланцюгу постачання або ведуть бізнес з іншими компаніями, які вимагають використання певних стандартів. Великі роздрібні мережі часто взаємодіють з різними постачальниками, дистриб'юторами та іншими учасниками ланцюга постачання, і використання загальних стандартів може мати кілька переваг:

- Ефективність у взаємодії: Великі торгові мережі, такі як АТБ-маркет та Сільпо, часто використовують стандартизовані формати обміну даними для замовлень, накладних, фактур і іншої бізнес-інформації. Це спрощує процес взаємодії з різними постачальниками.

- Автоматизація процесів: Стандартизовані формати обміну даними дозволяють автоматизувати обробку і обмін інформацією між

системами, що полегшує рутинні завдання та зменшує ймовірність помилок.

Зменшення витрат: Використання стандартизованих форматів може знизити витрати на розробку та підтримку інтеграцій між системами. Ці ж самі переваги можуть бути актуальними і для малих підприємств в Україні [4, с. 5–31]. Малі підприємства можуть вигравати від застосування стандартів, зокрема якщо вони ведуть бізнес у ланцюгу постачання, де інтеграція та обмін інформацією є ключовими елементами. Зазначеної тенденції можна очікувати, особливо як ринок та технології розвиваються в майбутньому [5, с. 45–59].

Але все таки кількість малих підприємств в Україні переважає, їм для того щоб виконувати замовлення великих корпорацій та виробничих гігантів України потрібен доступ до новітніх технологій в ланцюгах постачання та сприяння в цьому доступі на рівні міністерств та державних контролюючих органів. Забезпечення доступу малих підприємств до новітніх технологій у ланцюгах постачання є ключовим завданням для розвитку бізнесу та економіки загалом. Технології можуть значно полегшити взаємодію між різними учасниками ланцюга постачання, підвищити ефективність та допомогти вирішувати проблеми, такі як логістика, управління запасами та оптимізація міжорганізаційної координації. Кілька шляхів, які можуть сприяти доступу малих підприємств до новітніх технологій у ланцюгах постачання, включають:

- Підтримка від держави: Міністерства та державні органи можуть розробляти програми та ініціативи для сприяння впровадженню технологій у малі підприємства. Це може включати фінансову підтримку, консультації та навчання.

- Стандартизація інтерфейсів: Забезпечення наявності стандартизованих інтерфейсів для взаємодії між різними системами може полегшити інтеграцію та знизити витрати на впровадження технологій.

- Навчання та консультації: Проведення навчань та консультацій для підприємств щодо переваг та процесів впровадження новітніх технологій може підвищити рівень обізнаності та готовності до їх використання.

Стимулювання інновацій: Посилання на стимулювання інновацій через підтримку досліджень та розробок може змусити підприємства шукати та впроваджувати нові рішення

у своїх ланцюгах постачання [6, с. 160–176]. Ці заходи можуть сприяти розвитку інновацій в ланцюгах постачання та забезпечити малим підприємствам можливість використовувати технології для оптимізації своїх бізнес-процесів та конкурентоспроможності.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі: Єдність інформаційних систем в ланцюгах постачання виявляється надзвичайно важливою для досягнення логістичної сумісності та оптимальної координації між усіма учасниками цього складного процесу. Застосування стандартизованих технологій та інформаційних платформ визначає основу для ефектively взаємодії та сприяє швидкому обміну даними в ланцюгу постачання. Учасники ланцюга постачання розвивають єдність форматів даних, зокрема використовуючи стандартизовані формати обміну інформацією, такі як EDI (Electronic Data Interchange) або XML. Це усуває несумісність між різними інформаційними системами та полегшує інтеграцію між різними етапами ланцюга постачання. EDI (Electronic Data Interchange) є стандартним протоколом для автоматизованого обміну структурованими даними між комп'ютерними системами. Додатково, уніфіковані інтерфейси програмного забезпечення, такі як уніфіковані API (Application Programming Interface) та веб-сервіси, грають важливу роль у спрощенні процесу інтеграції між різними інформаційними системами у ланцюгу постачання. Стандартизовані API дозволяють системам ефективно спілкуватися та обмінюватися даними через єдиний інтерфейс, тим самим забезпечуючи зручну інтеграцію між різними програмами та додатками.

Наприкінці, враховуючи те, що кількість малих підприємств в Україні переважає, надання доступу до новітніх технологій у ланцюгах постачання стає стратегічно важливим завданням. Підтримка від держави, стандартизація інтерфейсів, навчання та консультації, а також стимулювання інновацій можуть виступати як кроки у напрямку забезпечення малих підприємств необхідними ресурсами для впровадження та використання новітніх технологій. Це сприятиме підвищенню рівня узгодження стандартів та процедур міжорганізаційної координації в ланцюгах постачання, що в кінцевому підсумку позитивно вплине на конкурентоспроможність українських підприємств на світовому ринку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шталь Т. В., Уварова А. Є. Логістична діяльність торговельного підприємства: сутнісні характеристики та формалізація моделі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2019. Вип. 3. С. 64–71.
2. Шкригун Ю. О. Генезис поняття «логістична діяльність підприємства». *Вісник економічної науки України*. 2021. № 2 (41). С. 183–190.
3. Криворучко О. М., Овчаренко А. Г. Формування системи управління якістю логістичних бізнес-процесів АТП. *Економіка транспортного комплексу*. 2021. Вип. 37. С. 95–115.
4. Федотова І. В. Формування багаторівневої моделі логістичної системи. *Економіка транспортного комплексу: збірник наукових праць*. 2019. Вип. 33. С. 5–31.
5. Бочарова Н. А. Удосконалення структури механізму формування ланцюга постачань. *Економіка транспортного комплексу*. 2019. Вип. 33. С. 45–59.
6. Овчаренко А. Г. Оцінювання якості логістичного обслуговування споживачів. *Економіка транспортного комплексу*. 2020. Вип. 35. С. 160–176.
7. Водолажська Т. О. Логістична стратегія підприємства: сутність поняття. *Економіка транспортного комплексу*. 2021. Вип. 37. С. 48–60.
8. Dmurchowski R. Zarządzanie logistyczne jako strategiczny potencjał przedsiębiorstwa. *Warmińsko-Mazurski Kwartalnik Naukowy*. 2018. No. 3-4 (27-28). P. 99–108.

REFERENCES

1. Shtal, T. V., Uvarova, A. E. (2019), Logistics activity of a trade enterprise: essential characteristics and formalization of the model. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics*, issue 3, pp. 64–71.
2. Shkryhun, Yu. O. (2021), Genesis of the concept of "logistics activity of the enterprise". *Bulletin of Economic Science of Ukraine*, no. 2 (41), pp. 183–190.
3. Kryvoruchko, O. M., Ovcharenko, A. H. (2021), Formation of a quality management system for logistics business processes of motor transport enterprises. *Economics of the transport complex*, issue 37, pp. 95–115.
4. Fedotova, I. V. (2019), Formation of a multi-level model of the logistics system. *Economics of the transport complex*, issue 33, pp. 5–31.
5. Bocharova, N. A. (2019), Improving the structure of the mechanism of supply chain formation. *Economics of the transport complex*, issue 33, pp. 45–59

6. Ovcharenko, A. H. (2020), Evaluation of the quality of logistics services for consumers. *Economics of the transport complex*, issue 35, pp. 160–176.

7. Vodolazhska, T. O. (2021), Logistics strategy of the enterprise: the essence of the concept. *Economics of the transport complex*, issue 37, pp. 48–60.

8. Dmuchowski, R. (2018), Zarządzanie logistyczne jako strategiczny potencjał przedsiębiorstwa. *Warmińsko-Mazurski Kwartalnik Naukowy*, no 3-4 (27-28), pp. 99–108.

*Стаття надійшла до редакції
18 березня 2024 р.*